

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2000/ZK/B/1/051
Banská Bystrica 6.3.2000

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, oblasťné pracovisko Banská Bystrica v konaní začatom na návrh podnikateľa "SALUS", spoločnosť s ručením obmedzeným Centrum poradenstva a zdravotnej starostlivosti, Ružová 27, 040 11 Košice vo veci zneužívania dominantného postavenia na trhu Rádom premonštrátov - Opátstvo Jasov, 044 23 Jasov 166, zastúpeného advokátkou JUDr. Irenou Sopkovou, SAK, Hlavná 67, 040 01 Košice

rozhodol:

tak, že na základe ustanovenia § 12 ods.4 písm.c) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení zákona č. 240/1998 Z.z. o poľnohospodárstve a o zmene a doplnení ďalších zákonov konanie **zastavuje**, pretože dôvod konania odpadol.

Odôvodnenie:

Dňa 7.1.2000 bol Protimonopolnému úradu SR, Drieňová 24, 826 03 Bratislava doručený list č. 574/99 zo dňa 28.12.1999 podnikateľa "SALUS", spoločnosť s ručením obmedzeným Centrum poradenstva a zdravotnej starostlivosti, Ružová 27, 040 11 Košice (ďalej len "SALUS Košice"), ktorý bol v zmysle organizačného poriadku Protimonopolného úradu SR, Drieňová 24, 826 03 Bratislava postúpený na vybavenie Protimonopolnému úradu SR, oblasťné pracovisko Banská Bystrica, námestie Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica. Dňa 13.1.2000 doručením tohto listu na Protimonopolný úrad SR, oblasťné pracovisko Banská Bystrica, námestie Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica (ďalej len "úrad") sa začalo konanie vo veci zneužitia

dominantného postavenia Rádcom premonštrátov - Opátstvo Jasov, 044 23 Jasov 166 (ďalej len "Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov"). Z uvedeného listu vyplýva, že podnikateľ SALUS Košice považuje za zneužitie dominantného postavenia na trhu Rádcom premonštrátov-Opátstvo Jasov neuzavretie zmluvy o nájme nebytových priestorov medzi podnikateľom SALUS Košice a Rádcom premonštrátov-Opátstvo Jasov.

Podnikateľ SALUS Košice v uvedenom podnete poukázal na skutočnosť, že budova zdravotného strediska v Jasove, v ktorej prevádzkuje zdravotnú starostlivosť podnikateľ SALUS Košice, bola v zmysle zákona č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam (ďalej len "zákon č. 282/1993 Z.z.") vydaná pôvodnému vlastníkovi, a to Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov. Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 282/1993 Z.z. vznikol podnikateľovi SALUS Košice nárok na uzavretie zmluvy o výpožičke nebytových priestorov, ktorá nebola medzi vlastníkom nehnuteľnosti a podnikateľom SALUS Košice podpísaná.

Podnikateľ SALUS Košice bol listom č. 41/OP BB-PMÚ SR/2000 zo dňa 14.1.2000 vyzvaný v zmysle § 19 ods.2 a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní na odstránenie nedostatkov podania, t.j. aby uviedol, v čom vidí porušenie zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení zákona č. 240/1998 Z.z. o poľnohospodárstve a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len "zákon") a aké riešenie navrhuje. V doplnenom podaní, zaslanom na úrad listom zn.048/2000 zo dňa 30.1.2000, konateľka podnikateľa SALUS Košice, JUDr. Valéria Takáčová, uviedla, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov zneužíva dominantné postavenie na relevantnom trhu neposkytovaním služieb spojených s nájmom nebytových priestorov a vynucovaním neprimeraných finančných podmienok v zmluvách o nájme nebytových priestorov a službách, ako aj nedodávaním služieb, spojených s nájmom nebytových priestorov (teplo, voda, elektrická energia), čo je na úkor spotrebiteľov zdravotníckych služieb, t.j. pacientov. Ďalej JUDr. Valéria Takáčová uviedla, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov uplatňoval rozdielne podmienky pri fakturácii za poskytované služby spojené s prenájmom podnikateľovi SALUS Košice a lekární a zneužíva dominantné postavenie na trhu aj priamym vynucovaním kúpy budovy tak, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov neposkytuje nájomcom služby.

Pri posudzovaní, či sa na Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov a SALUS Košice vzťahuje zákon, vychádzal úrad z § 2 ods.1 písm.a) zákona, podľa ktorého sa zákon vzťahuje na "podnikateľov, iné fyzické osoby a právnické osoby, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť a ich združenia".

Podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I zo dňa 7.12.1998, právnu formou podnikania podnikateľa SALUS Košice je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá bola založená spoločenskou zmluvou zo dňa 12.6.1995 a vznikla zápisom do obchodného registra dňa 16.2.1996.

Listom č. MK-177/2000-320 zo dňa 16.2.2000 bolo zaslané úradu vyjadrenie cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR k právnej subjektivite Rádu premonštrátov-Opátstva Jasov. Podľa § 19 ods.1 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností (ďalej len "zákon č. 308/1991 Zb."), vedie Ministerstvo kultúry SR ako registrujúci orgán evidenciu všetkých právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností, pokiaľ nepodliehajú inej evidencii alebo registrácii. V prípade reholí nejde o registráciu, ale iba o evidenciu, ktorú vedie cirkevný odbor Ministerstva kultúry SR. Na základe uvedených skutočností Ministerstvo kultúry SR, cirkevný odbor ako ústredný orgán štátnej správy vo veciach cirkví a náboženských spoločností v liste potvrdil, že v zmysle zákona č. 308/1991 Zb. eviduje Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov ako samostatný právny subjekt, ktorý odvodzuje svoju právnu subjektivitu od Rímskokatolíckej cirkvi.

Právna zástupkyňa Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov, JUDr. Irena Sopková, v liste zo dňa 3.2.2000 zaslanom na úrad, uviedla, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nie je podnikateľom, ale cirkvou, resp. rehoľným rádom, ktorý má svoj štatút a je zapísaný na Ministerstve kultúry SR podľa zákona č. 308/1991 Zb., nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť, a preto nie je účastníkom konania podľa zákona. Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nemá uzavretú žiadnu zmluvu o nájme nebytových priestorov, pričom fakturoval nájomcom len základné služby (dodávku tepla, vody, elektrickej energie, upratovanie) bez nájmu za užívanie nebytových priestorov. Podnikateľ SALUS Košice dlhuje od roku 1998 do septembra 1999 Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov za fakturované služby sumu vo výške 74 460,90 Sk. JUDr. Irena Sopková ďalej v liste uviedla, že nebytové priestory sú zdevastované a nie sú vhodné na prenájom, a preto boli podnikateľovi SALUS Košice Rádom premonštrátov-Opátstvo Jasov navrhnuté na odkúpenie podľa znaleckého posudku.

Úrad sa ďalej zaoberal otázkou, či Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov je podnikateľom podľa zákona a v dôsledku toho, či sa na neho vzťahuje zákon. Vychádzajúc z ustanovenia § 2 zákona č. 513/1991 Zb. - Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len "Obchodný zákonník") podnikateľom je osoba zapísaná v obchodnom registri, alebo ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, prípadne podnikajúca na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov (napr. banky, slobodné povolania, činnosť advokátov, komerčných právnikov, patentových zástupcov, znalcov a tlmočníkov, overovateľov, daňových poradcov), ako aj fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu, pričom podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podľa zákona č. 282/1993 Z.z. bola Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov vrátená nehnuteľnosť, pričom v zmysle § 11 ods.1 zákona č. 282/1993 Z.z. tento vstúpil do práv a záväzkov prenajímateľa, ktoré vyplývajú z uzavretej zmluvy o nájme nebytových priestorov medzi podnikateľom SALUS Košice a predchádzajúcim vlastníkom resp. správcom nehnuteľnosti. Podľa § 11 ods.2 písm.a) zákona č. 282/1993 Z.z., podnikateľovi SALUS Košice vznikol vo vydanej nehnuteľnosti, slúžiacej na poskytovanie zdravotníckych služieb nárok voči Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov na uzavretie zmluvy o výpožičke nebytových priestorov, k uzavretiu ktorej však nedošlo. Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov bol zriadený za iným účelom ako je podnikateľská činnosť, a preto nie je zapísaný v obchodnom registri. Prenájom nebytových priestorov popri ktorom sa poskytujú len základné služby nie je sústavnou činnosťou, vykonávanou za účelom dosiahnutia zisku, ale na zabezpečenie riadneho plnenia služieb, ktorých poskytovanie je s užívaním nebytového priestoru spojené, pričom Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov je povinný postupovať v zmysle § 5 ods.1 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov.

Na základe ustanovenia § 4 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len "Živnostenský zákon") prenájom nehnuteľností, bytových a nebytových priestorov je živnosťou, pokiaľ sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájmom. Samotný prenájom nehnuteľností, bytových a nebytových priestorov nie je živnosťou. Takýto prenájom môže vykonávať každý vlastník nehnuteľností bez toho, aby na to bolo potrebné osobitné (živnostenské, či iné podnikateľské) oprávnenie. Základnými službami spojenými s prenájmom podľa Živnostenského zákona sú služby zabezpečujúce, resp. podmieňujúce riadnu prevádzku nehnuteľností, bytových i nebytových priestorov. Takýmito službami sú napr. dodávka tepla, vody, elektrickej energie, plynu, odvoz tuhého domového a komunálneho odpadu, splaškov, kanalizačný odvod, upratovanie. Z

uvedeného vyplýva, že v prípade poskytovania iba základných služieb nepôjde pri prenájme nebytových priestorov o živnosť, ale o povinnosť Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov, vyplývajúcu z ustanovenia § 5 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov.

Z dôvodu, že nebola uzavretá zmluva o nájme nebytových priestorov, fakturuje Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov podnikateľovi SALUS Košice len náklady za poskytované základné služby nevyhnutné pre riadnu prevádzku objektu bez nájomného za užívanie nebytových priestorov. Vychádzajúc z uvedeného, prenajímanie nebytových priestorov za úhradu nákladov základných služieb nie je sústavnou činnosťou, vykonávanou za účelom dosiahnutia zisku. Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nie je zapísaný v živnostenskom registri a nemá finančné prostriedky na to, aby zabezpečil udržiavanie nebytových priestorov v takom stave, aby vyhovovali riadnemu užívaniu.

V zákone má pojem podnikateľ širší obsah ako v obchodnom práve. Podnikateľom podľa zákona je okrem podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka každá osoba vykonávajúca hospodársku činnosť, t.j. akúkoľvek samostatne vykonávanú aktivitu zameranú na výmenu hospodárskych hodnôt (výrobkov, výkonov, prác, služieb), ktorá nie je obmedzená len na individuálne uspokojovanie osobných potrieb. Pritom nie je rozhodujúce, či sa táto činnosť vykonáva s cieľom dosahovania zisku.

Poskytovanie základných služieb pri prenájme nebytových priestorov nepokrýva ani individuálne potreby Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov. Uvedená činnosť pre Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov vyplýva ako povinnosť zo zákona č. 282/1993 Z.z., a teda nemôže byť charakterizovaná ako hospodárska činnosť.

Úrad na základe podkladov, získaných v priebehu konania, dospel k záveru, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nie je zapísaný v obchodnom registri, nepodniká ani na základe živnostenského oprávnenia alebo iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných právnych predpisov a nie je ani právnickou osobou vykonávajúcou hospodársku činnosť. Z toho vyplýva, že nie je podnikateľom podľa zákona.

Vzhľadom k tomu, že Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nie je podnikateľom podľa zákona v zmysle § 2 ods.2, nevzťahuje sa na neho zákon, a preto nie je dôvod na ďalšie konanie.

Na základe ustanovenia § 12 ods.5 zákona bola podnikateľovi SALUS Košice a Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov daná možnosť vyjadriť sa k predmetu konania a výsledkom vyšetrovania, ktoré úrad vo veci vykonal.

Konateľka podnikateľa SALUS Košice, JUDr. Valéria Takáčová, bola dňa 29.2.2000 oboznámená so spisovým materiálom, ako aj s výsledkom konania. K predmetu a výsledku konania sa vyjadrila JUDr. Valéria Takáčová v liste zn.145/2000 zo dňa 3.3.2000, v ktorom rozporovala tvrdenie právneho zástupcu Rádu premonštrátov-Opátstvo Jasov, že tento nie je podnikateľom. Zároveň sa podnikateľ SALUS Košice nestotožňuje s názorom úradu v tom, že na Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov sa nevzťahuje pôsobnosť zákona. JUDr. Valéria Takáčová ďalej v liste uviedla, že nesúhlasí so zastavením konania a žiada o doplnenie dôkazných materiálov.

Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov možnosť vyjadriť sa k výsledku konania nevyužil.

Konanie vo veci zneužitia dominantného postavenia na trhu Rádom premonštrátov-Opátstvo Jasov začalo doručením podania podnikateľa SALUS Košice príslušnému správnomu orgánu, ktorý z výsledkov vyšetrovania zistil, že dôvod ďalšieho konania odpadol, nakoľko Rád premonštrátov-Opátstvo Jasov nie je podnikateľom podľa zákona, a teda nemôže mať v zmysle § 7 ods.1 zákona na trhu dominantné postavenie a zneužívať ho.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto

rozhodnutia.

Poučenie o rozklade:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 ods.1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, oblasťné pracovisko Banská Bystrica v lehote 15 dní odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

	Ing. Vladimír Šagát riaditeľ oblasťného pracoviska
--	---

Rozhodnutie sa doručí:

1. JUDr. Irena Sopková, Hlavná 67, 040 01 Košice
2. "SALUS", spoločnosť s ručením obmedzeným Centrum poradenstva a zdravotnej starostlivosti, Ružová 27, 040 11 Košice